

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a dr. Hegedűs Viktor ügyvéd által képviselt **felperesnek**, a dr. Kizákisz Gyula ügyvéd által képviselt **alperes** ellen **2.161.937 Ft és járulékai megfizetése** iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróságnál 6.G.306.761/2008. szám alatt indult és a Fővárosi Bíróság 3.Gf.76.010/2010/4. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán 2011. október hó 18. napján tartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Bíróság 3.Gf.76.010/2010/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 67.500 (Hatvanhétezeröttszáz) Ft felülvizsgálati perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felülvizsgálati kérelem szempontjából irányadó tényállás szerint a Budapest XVI.kerület alatti fogyasztási helyen található csatlakozási pontnál a felperes mint szolgáltató az alperesi jogelőd fogyasztónak 3x100 A elektromos áram kapacitással állt rendelkezésre. Az alperes a fogyasztási hely átvételekor ezt a teljesítményt nem igényelte, így 1996. január 24-én igénybejelentést tett a felperes felé annak csökkentésére és a szerelési munkák elvégzésére. A peres felek által megkötött 1996. július 1-én kelt közüzemi szerződésben 23 KW névleges csatlakozási teljesítménynek megfelelő 3x35 A védelem, a 3513505 gyári számú fogyasztásmérő, és 3 db 150/5 A áttételű 30-as szorzójú áramváltó került felszerelésre.

2001. februárjában egy új fogyasztásmérőt szereltek fel.

A 2001. március 27-én tartott ellenőrzésen megállapítást nyert, hogy a helyszínen a szerződésben foglaltaktól eltérően 3x35 A

helyett 3x80 A teljesítményű áramkorlátozó található, az áramkorlátozókon zárópecsét nem volt, illetőleg nem volt plombálható. A helyszínen tett megállapítások szerint a 3 db egyenként 150/5 A áttételű áramváltókon mind a szolgáltatói zárópecsétek, mind az OMH pecsétek épek voltak. A szabálytalan vételezést jegyzőkönyvben rögzítették azzal, hogy az észlelt szabálytalanság nem volt megszüntethető az üzemben található romlandó árukészlet miatt. Az ellenőrzés befejezésekor a mérőberendezésen és azok tartozékain 6 db ELMÜ és 2 db OMH zárópecsétet helyeztek el.

Az alperes bővítési igényt jelentett be a 3x35 A áramkorlátozókat 3x50 A-ra kérte bővíteni. A felperes az igénybejelentésére 2001. június 20-án azt a tájékoztatást adta, hogy a különbözet összegére az alperesnek hálózatfejlesztési hozzájárulást kell fizetnie és ezen felül szükséges a fogyasztó által biztosítandó betétek cseréje, amelyet a felperesnek kell elvégeznie, továbbá szükség van az áramváltók felperes jelenlétében elvégzendő cseréjére is. Az alperes bejelentette, hogy a szükséges paraméterű áramváltókat megvásárolta, azok szerelését 2001. július 11-én kívánja elvégezni, amelyhez a felperes jelenlétét igényelte. A felperes 2001. július 11-én kelt levelében úgy nyilatkozott, hogy téves volt a hálózatfejlesztési hozzájárulás megfizetésére történt felhívása. Az okiratokból a 3x50 A-es áramkorlátozó felszerelésével kapcsolatos műszaki változtatások elvégzése, az ehhez igazodó szerződés módosítás ténye nem volt megállapítható.

A 2002. augusztusban tartott ellenőrzéskor a felperes szakemberei a perbeli fogyasztási helyen 3 db 80 A-es áramkorlátozót találtak, amelyeken a zárópecsét ép volt és ugyancsak ép zárópecsétek voltak a 150/5 A áttételű áramváltókon is. Az áramkorlátozók és áramváltók paraméterei eszerint megegyeztek a 2001. február 19-i ellenőrzéskor találtakkal. A felperes dolgozói a felülvizsgálati lapon rögzítették, hogy az áramkorlátozók a szerződés szerintire cserélendők.

A 2005. október 17-én tartott ellenőrzés során megállapították, hogy az áramkorlátozók zárópecsétje sérült volt és sérült volt a három mérőváltó szolgáltatói zárópecsétje is. A helyszínen 1 db 50 A, 1 db 63 A és 1 db 35 A paraméterű áramkorlátozót találtak, a mérőváltók adattábláján szereplő 150x5 A 30-as szorzó helyett méréssel 300/5 áttételt állapítottak meg 60-as szorzóval.

A felperes keresetében arra hivatkozással, miszerint az alperes áramvételezése a fenti fogyasztási helyen nem felelt meg a közüzemi szerződésben foglalt feltételeknek 2,161.937 Ft kötbér, ennek kamatai és a perköltségek megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az első fokon megismételt eljárásban eljárta Pesti Központi Kerületi

Bíróság a 6.G.306.761/2008/16. számú ítéletében a keresetet elutasította.

A Fővárosi Bíróság a felperes fellebbezése folytán hozott 3.Gf.76.010/2010/4. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és az alperest 2,161.937 Ft kötbérben, ennek 2005. december 28-tól járó kamataiban és a perköltségekben marasztalta. A másodfokú bíróság megítélése szerint a peradatok egyértelműen alátámasztották a felperes állítását, miszerint az alperes áramvételezése a perbeli fogyasztási helyen nem felelt meg a közüzemi szerződésben foglalt feltételeknek, a lekötött teljesítménynél nagyobb használt és az elfogyasztott áram mennyisége kétszerese volt a felperes által számlázottnak, így fele annyi díjat fizetett, mint amennyi a tényleges fogyasztás után a felperest megillette volna. Tényként állapította meg, hogy a korábbi években elhelyezett 6 db plombából az áramváltók szekrényének plombája sérült volt és a megszakítók szekrényéről is hiányzott a plomba. Álláspontja szerint a zárópecsétek sérülése az alperes, illetve az érdekkörébe tartozó személyek magatartására, eljárására volt visszavezethető. Abból a körülményből, hogy a 2005. október 17-i jegyzőkönyvben foglalt megállapításokkal, különösen pedig az áramváltókkal kapcsolatos mérésadatokra vonatkozóan az alperes fogyasztói panaszt nem terjesztett elő és az áramváltók áttételének ellenőrzését nem kérte, az akkori mérésadatok tényyszerűségére következtetett. A másodfokú bíróság az alperes terhére a villamosenergiáról szóló 2001. évi CX. törvény (a továbbiakban: VET) 88. §-ának e) pontjában írt a zárópecsét sérülése bejelentése elmulasztásán túl az f) pontban írt szerződésszegést a fogyasztásmérő berendezés befolyásolásával való vételezést, mint szerződésszegést is megállapította. Tekintve, hogy a felperes az alperes szerződésszegése miatt kötbérigényt terjesztett elő, a másodfokú bíróság az alperes pótdíjfizetési kötelezettségét megalapozó villamosteljesítmény túllépésében megállapítható szerződésszegés tényét érdemben nem vizsgálta. A kötbér mértékét a felperes üzletszabályzatának megfelelően állapította meg.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben - tartalma szerint - annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, másodsorban a hatályon kívül helyezés mellett „új eljárás elrendelését” kérte.

A másodfokú bíróság által elkövetett jogszabálysértést a Pp. 163. §-ában, valamint 164. §-ának /1/ bekezdésében foglaltak megsértésében jelölte meg.

Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság a döntés meghozatalakor mellőzte az elsőfokú eljárásban beszerzett szakértői vélemény megállapításait és az abban foglaltakkal ellentétes megállapításokat tett.

Előadta, hogy az alperes perbeli üzeme korábban más tulajdonában varrodaként működött. Az üzemben 3x100 A áramerősségű áramkorlátozó működött. Az alperes erre nem tartott igényt, ehelyett 3x35 A áramkorlátozó működtetésére kötött szerződést a felperessel. Ennek elkészítéséről a felperes műszaki dokumentációval nem rendelkezik, így nem tudta bizonyítani, hogy a 100 A-es megszakítókat mikor cserélte le, avagy lecserélte-e egyáltalán. Az alperes ezért a nála tartott ellenőrzés során fellelt 1x35 A, 1x50 A és 1x65 A áramkorlátozó működtetése miatt nem marasztalható el.

Hivatkozott arra, hogy a szakértői vélemény szerint ezek használatával egyébként kárt nem okozott, előnyt, vagy megtakarítást nem ért el, mivel vele szemben teljesítménydíjas elszámolású mérőműszer által megállapított díj került kiszámlázásra.

Az áramkorlátozók egy vasszekrényben voltak elhelyezve, amely kulccsal volt zárható, leplombálva nem volt, a vizsgálat idején nem is volt plombálható. Az a körülmény tehát, hogy a szekrényen plomba nem volt, nem róható a terhére. Az pedig, hogy nem a szerződés szerinti áramváltók működtek nem tény, hanem a szakértői vélemény szerint egy nem hitelesített mérésből levont megalapozatlan következtetés. A 2005. október 17-i ténymegállapító jegyzőkönyv nem hitelesített mérésből származó eredményeket tartalmaz, amit a másodfokú bíróság jogséértéssel fogadott el a szakértői véleménnyel szemben.

Sérelmezte, hogy a felperesnek sem az első, sem a másodfokú eljárásban nem kellett tisztáznia, hogy mekkora összegű a követelése külön-külön az áramkorlátozók és az áramváltók kapcsán, hogy miért kellett e követelését összevontan érvényesítenie.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

.-.-.-.-.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül és azt a felhozott okokból nem találta jogszabálysértőnek.

A VET 88. §-ának a)-1) pontjai sorolják fel a szerződésszegésnek minősülő fogyasztói magatartásokat, amelyek a 89. § /1/ bekezdésének a)-e) pontjaiban írt jogkövetkezményeket vonják maguk után. A másodfokú bíróság a VET 88. §-ának e) és f) pontjában írt szerződésszegést látta megállapíthatónak az alperes terhére és emiatt a 89. § /1/ bekezdésének b) pontjában írt kötbér fizetésére kötelezte.

A Legfelsőbb Bíróság megítélése szerint a másodfokú bíróság a szerződésszegés megállapítása során helyesen mellőzte az elsőfokú bíróság által beszerzett szakértői vélemény megállapításait. A szakértő a helyszíni szemle időpontjában - 2010-ben - nem tudta megvizsgálni a vitás áramváltókat, mivel a helyszínen már később beépített váltókat talált, így szakértőként saját elmondása szerint sem tudott nyilatkozni azok tulajdonságaira.

A szakértő úgy nyilatkozott, hogy az áramváltók „tulajdonlása” nehezen dönthető el, minden esetre a ténymegállapító jegyzőkönyv szerint hibásnak mutató áramváltókat a felperes nem őrizte meg. A per adataiból megállapítható, hogy az áramváltók tulajdonjoga az alperest illette meg, azok cseréjét a felperes nem végezte (nem is volt feladata) így azok megőrzéséről sem neki, hanem az alperesnek kellett volna gondoskodnia. Azt, hogy az áramváltók hibásak lettek volna semmilyen körülmény nem igazolta, a jegyzőkönyvek csupán azt az adatot tartalmazták, hogy a 2005. október 17-i mérési eredmények szerint a szerződésben írtnál nagyobb áttételűek voltak.

A szakértő véleménye szerint a 300/5 A mért érték hitelesítéssel nem rendelkező mérőeszközökkel történő mérés eredménye volt. A felperes előadása szerint csak előírt osztálypontosságú, vagy hitelesített mérőeszközzel végzett méréseket, amelyek hitelesen mérték az áramváltó teljesítményét. Ez utóbbi előadásnak nem mondott ellent K G tanúnak a 6.G.301.649/2007/8. számú jegyzőkönyvbe foglalt tanúvallomása, miszerint a priméráramot nem hitelesített műszerrel mérték, csak a szekunder áramot mérő műszer rendelkezett hitelesítéssel. Azt azonban nem állította a tanú, hogy az előbbi mérőműszer az előírt osztálypontosságnak nem felelt meg. A szakértőnek a mérőeszköz gyártmányáról, típusáról semmiféle ismerete nem volt, így az sem állapítható meg, hogy mi alapján minősítette alkalmatlannak a mérőeszközöket és hibásnak az általuk mért eredményeket. A ténymegállapító jegyzőkönyvben foglaltakat az alperes nem sérelmezte, újabb mérést nem kért. Így a jegyzőkönyvben foglaltak az ítélezés alapjául szolgálhattak.

Az iratokból az volt megállapítható, hogy a 2001. február 19-i felülvizsgálati lap szerint a perbeli áramvételező helyen 3 db 150/5 A áttételű áramváltót találtak ép zárópecséttel. Ezzel szemben a 2005. október 17-én tartott újabb ellenőrzés során megállapították, hogy a mérő 300/5 A áttételű áramváltókkal van ellátva, amelyeknek a plombái sérültek. 2005. október 17-én tehát nagyobb áttételű áramváltó volt fellelhető a mért adatok alapján, mint ami a korábbi jegyzőkönyvben, illetőleg a szerződésben szerepelt. A plombák megsértését az áramváltók nagyobb teljesítményűre való cseréjét nem a felperes végezte és ezekre vonatkozóan az alperes a felperesnél szerződésmódosítást sem kezdeményezett.

A különböző áramkorlátozó biztosítékok cserélgetésére vonatkozóan a szakértői vélemény semmiféle megállapítást nem tartalmazott. Azt az alperes maga adta elő, hogy eredetileg a perbeli áramvételezési

hely 3 db 100 A-es áramkorlátozó biztosítókkal volt ellátva. A iratok alapján azt nem lehetett megállapítani, hogy ezek cseréjére mikor került sor és ki végezte el, csupán arra van adat, hogy az alperes 1996. január 24-én a teljesítmények csökkentését kérte. A szerződést 1996. július 1-én olyan feltételekkel kötötték, hogy a vételező helyen 3 db 35 A-es áramvédő üzemel, 23 KW névleges csatlakozási teljesítménnyel. Ezzel szemben a 2001. március 27-én történt vizsgálatkor 3x80 A-es plombázás nélküli áramkorlátozókat találtak, amit akkor a jegyzőkönyv szerint önkényes bővítésnek minősítettek. A 2002. augusztusban felvett felülvizsgálati lap adatai szerint ugyanolyan teljesítményű áramkorlátozók voltak beszerelve, mint a 2001. március 27-i ellenőrzés során. Felhívták az alperest az áramkorlátozók szerződés szerinti cseréjére, ez ellen az alperes nem tiltakozott. A felperes 2005. október 17-én újabb ellenőrzést tartott, amikor megállapították, hogy a mérő alatt a korábbi 3x80 A-es helyett 1 db 50, 1 db 63 és 1 db 35 A-es sérült plombájú biztosíték volt elhelyezve.

A fentiekből tehát megállapítható, hogy az eredeti 3x100 A-es áramkorlátozók méretei utóbb többször változtak, de egy kivételével minden esetben nagyobb teljesítményűek voltak a szerződésben írt 35 A-es méretűnél, de ez a 35 A-es áramkorlátozó is volt nagyobb teljesítményű korábban. Az alperes e változásokra, illetőleg a biztosítékok plombáinak a megsértésére kellő magyarázattal nem tudott szolgálni, arra nézve, hogy egy-egy javítás alkalmával a biztosítékokat a felperes dolgozói cserélték volna nagyobb teljesítményűre, semmiféle bizonyíték nem merült fel. Ellentmond ennek az is, hogy a biztosítékok szerződéstől eltérő méretét a felperes több alkalommal kifogásolta, felhívta az alperest azok kicserélésére, amit az alperes soha nem sérelmezett, csupán a cserét vagy nem hajtott végre, vagy nem a szerződés szerint végezte el.

Ami tehát megállapítható volt, hogy a 2005. október 17-én mért adatok szerint a perbeli mérőberendezésnél a szerződésben írt 150/5 A áttételű áramváltók helyett 300/5 A áttételűt alkalmaztak, az áramváltók, az áramkorlátozók zárópecségeit feltörték, az áramkorlátozók teljesítményét cserélgették. A cserét nem felperes végezte, a mérés hibás volta nem bizonyított, az alperes a jegyzőkönyveket aláírta, az abban foglalt megállapítások ellen nem tiltakozott, nem kért ellenőrző méréseket. Mindezek alapján helytállón állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a VET 88. §-ának e) és f) pontjában írt szerződésszegés az alperes részéről megvalósult, ezért jogsértés nélkül kötelezte az alperest a VET 89. §-a /1/ bekezdésének b) pontjában írt kötbér megfizetésére.

Nem fogadható el a szakértőnek az a megállapítása sem, miszerint a biztosítékok mértéke nem volt kihatással az alperes által fizetendő áramdíjra. Az alperesnek a szerződés szerint a biztosítékok teljesítményének összértéke 105 A rendelkezésre tartott áram után

kellett ún. alapidíjat fizetnie, holott valójában a biztosítékok teljesítményének összértéke a legutóbbi esetben 148 A volt, a felperest ez után illette volna meg az alapidíj. Az alapidíj fizetési kötelezettség mértéke szempontjából nem volt annak jelentősége, hogy korábban a perbeli mérőhely 3x100 A-es biztosítékokkal volt felszerelve.

Az áramváltó áttételének módosítása is befolyásolta az áramdíjat, mivel a ténylegesen elfogyasztott áram mennyiség mérőóra szerinti számadatát az áramváltó áttételének megfelelően kell megszorozni, azaz 150/5 áttétel esetében 30-al, 300/5-ös áttétel esetén pedig 60-as szorzóval. Az alperes tehát a 300/5 A áttételű áramváltó alkalmazása esetén kétszer annyi áramdíjat lett volna köteles fizetni, mint a 150/5-ös áttételű áramváltó alapján kiszámlázott díj. A felperes egyébként nem kártérítést, hanem kötbért érvényesített, ezért nem volt jogi jelentősége, hogy a felperest érte-e kár.

A kötbér mértékét, annak kiszámítási módját az alperes a korábbi eljárásokban csak általánosságban sérelmezte. Nem adta elő, hogy a felperesi számítást milyen okból vitatja, így a perben eljáró másodfokú bíróság jogsértés nélkül fogadta el a felperes számítását, kimutatását ítélezése alapjául.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának /3/ bekezdése szerint hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme sikertelen volt, ezért a Pp. 78. §-ának /1/ bekezdése szerint köteles a felperesnek a felülvizsgálati eljárással okozott költségét megtéríteni. A felperes felülvizsgálati perköltsége a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. §-a /2/ bekezdésének a) pontja és /5/ bekezdése szerint felszámítható, az ÁFA-t is tartalmazó ügyvédi munkadíjat foglalja magába.

Budapest, 2011. október 18.

Dr.Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke
Gyöngyösiné dr.Gyügyei Klára sk.előadó-bíró
Dr.Lőrincz Györgyné sk. bíró